

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v prosinci 2016 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v prosinci a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu¹⁾**.

Průzkum se týkal 953 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 480 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 293 podniků obchodu a 659 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v prosinci hodnocení současné celkové **ekonomické situace** respondentů téměř nezměnilo. 32,4 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 65,1 % jako uspokojivou a 2,5 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 63,9 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 2,8 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby nábytku a opravy a instalace strojů a zařízení. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 33,3 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové i zahraniční poptávky** se také téměř nezměnilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 88,3 % tržeb, respondenti s 7,4 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 4,3 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 86,7 % tržeb, jako nízká u respondentů s 4,9 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů se 8,4 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 85,6 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky se 6,7 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 7,7 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů s 83,6 % tržeb, u 7,6 % za nízkou a u 8,8 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků se 20,9 % tržeb, poklesla u 4,9 % podniků a u podniků se 74,2 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 19,9 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 5,6 % a neměnnost podniků se 74,5 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků zůstaly podle respondentů stejné. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 93,8 % tržeb za normální v sezóně. Podniky se 3,7 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 2,5 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 93,8 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se téměř nezměnila, pro období příštích **šesti měsíců** se mírně zvýšila. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 12,8 % a zhoršení respondenti se 4,6 % tržeb, beze změny 82,6 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 14,5 % respondentů, u 5,2 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků s 80,3 % tržeb.

.....
¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti se 20,5 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 1,8 % a respondenti představující 77,7 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 75,9 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků se 22,1 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 2 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 77,2 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 18 % a se snížením respondenti s 4,8 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 16,8 tržeb, snížení očekává 5,5 % respondentů a neměnnost 77,7 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů se 16,9 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 74,7 % za celý soubor a snížení exportu očekává 8,4 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 19,2 % tržeb, pokles respondenti s 9,5 % tržeb a respondenti se 71,3 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 13,1 %, ke změnám nedojde u 81,6 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 5,3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 14,9 % respondentů zvýšení dovozu, 6 % snížení a 79,1 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 89,5 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 7,7 % a nedostatečné u podniků s 2,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 88,5 % tržeb, více než dostatečné u 8,3 % a nedostatečné u 3,2 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce mírné snížení tempa růstu **výrobní činnosti** a neměnnost **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 20,1 % tržeb, se snížením počítá 9,7 % respondentů a respondenti se 70,2 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 22,3 % tržeb, neměnný vývoj 66,6 % respondentů a pokles výroby 11,1 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu s 9,2 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 71 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 19,8 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 13,6 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 4,7 % tržeb a s neměnností u 81,7 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 15,3 % tržeb, snížit u 4,5 % tržeb a 80,2 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 15,7 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 8,2 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 90,7 % počtu respondentů, u 5,9 % selepší a u 3,4 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 48,8 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 7,8 % a snížení 15,2 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 28,2 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se v prosinci meziměsíčně mírně snížilo o 0,3 bodu. V meziročním srovnání je vyšší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se v prosinci hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů téměř nezměnilo. Hodnocení **celkové poptávky** po stavebních pracích se oproti listopadu rovněž téměř nezměnilo. V prosinci hodnotilo 30,4 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 60,3 % jako uspokojivou a 9,3 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 26,5 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 18,4 % respondentů a u ostatních (s 55,1 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti se 52,2 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 44,9 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší a 2,9 % za vyšší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 10,7 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se mírně snížila, pro období příštích **šesti měsíců** se téměř nezměnila. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů s 69,4 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 7,8 % stavebních prací a zhoršení se 22,8 %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 12 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 23,1 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 64,9 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce pokles tempa **stavební činnosti** a také **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 8,6 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 42,7 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 48,7 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 61,9 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 4,8 % respondentů a snížení 33,3 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 81,2 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 62,7 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 4,3 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 2,6 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 14,5 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 34,7 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7,4 měsíce dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 12,3 % své produkce, neměnnost u 85 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 2,7 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 20,6 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 14,8 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 47,8 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 5,1 % a snížení 14,6 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 32,5 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se v prosinci meziměsíčně snížilo o 4,1 bodu. V meziročním srovnání je saldo ve stavebnictví také nižší.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se v prosinci hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů nezměnilo. Jako dobrou hodnotilo v prosinci **ekonomickou situaci** svého podniku 50 % respondentů, 46,1 % jako odpovídající sezóně a 3,9 % jako špatnou. Zásoby zboží se téměř nezměnily. Současný **stav zásob** hodnotilo 96,5 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 3,3 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 17,2 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 78,2 % tržeb a s 4,6 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 69,3 % respondentů, 24,1 % očekává růst a 6,6 % respondentů pokles. Stabilizované **cený prodávaneho zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 85,8 % tržeb, 3,8 % předpokládá pokles a 10,4 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se mírně snížila, pro období příštích **šesti měsíců** se nezměnila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 27,4% tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, se 68,5 % žádné změny nepředpokládají a 4,1 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) se v prosinci oproti listopadu snížilo o 1,1 bodu. Celkově je ovšem saldo v obchodě oproti minulému roku vyšší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v prosinci hodnocení současné **ekonomické situace** oproti listopadu nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 61,6 % respondentů jako dobrou, 37,2 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 1,2 % jako špatnou.

Hodnocení **poptávky** v prosinci se téměř nezměnilo, stejně tak její očekávání pro příští tři měsíce. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 24,6 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 68,2 % respondentů a 7,2 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 84,9 % respondentů, růst cen 7,9 % respondentů a 7,2 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 8,5 % respondentů, neměnnost 73,3 % a růst počtu zaměstnanců 18,2 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se rovněž téměř nezměnila.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se v prosinci meziměsíčně nezměnilo. V meziročním srovnání je vyšší.